

Tien Loonse soldaten overleden in dienst van Napoleon

Genealogische informatie verzameld door Ivo Gilisen

Tekst door Serge Houbrechts

Geschiedkundige Kring "Kanunnik Daris" Borgloon

Hoofdstuk 1 : de Loonse gesneuvelden en hun afstamming

Hoofdstuk 2 : hun regimenten en de samenstelling van het leger van Napoleon.

HOOFDSTUK I

1. De Loonse gesneuvelden

- **Lambert Bollis** 1781 – 1803 22 jaar – 17^e Linierregiment Infanterie – Fuselier – Batavië
Overleden in het Militair Hospitaal te Lille (Fr) van een ontstekingskoorts
  - **Martin Frisson** 1787 – 1807 20 jaar – 45^e Linierregiment Infanterie- Fuselier – Brugge
Overleden in het Militair Hospitaal te Brussel aan een “verslappende koorts”
  - **Henry Groenendaels** 1778 – 1806 28 jaar – 3^e Regiment Lichte Infanterie
Overleden in het Militair Hospitaal in Egypte ten gevolge van syfilis
  - **Guillaume Voets** xx – 1809 - 20^e Regiment Dragonders
Gedood door de Spanjaarden te Mara bij Zaragossa (E)
  - **Martin Burton** 1785 – 1810 25 jaar - 64e Linierregiment Infanterie – Fuselier
Overleden in het Grand Hôpital Temporaire te Madrid (E) ten gevolge van koorts
  - **Martin Liebens** 1787- 1812 25 jaar – 67e Linierregiment Infanterie – Fuselier
Overleden in het Militair Hospitaal te Perpignan (Fr)
  - **Jean Detrée** 1788 – (1809) 1812 24 jaar - 4e Regiment Lichte Infanterie- Voltigeur
Gesneuveld op het veld van eer. Pas 3 jaar later bericht ontvangen vanuit Parijs.
  - **Antoine Moumal** 1788 – 1814 26 jaar - 1e Bataljon Pioniers (Coloneaux)
Overleden te Veere - Zeeland (NL)
  - **Lambert Bolkaers** 1791 – 1814 23 jaar - 76^e Linierregiment Infanterie-Fuselier
Overleden in een burgerlijk hospitaal te Saarlouis (D) ten gevolge van koorts.
- 10. Jean Groenendaels** 1792 – 1816 24 jaar – 146^e Linierregiment Infanterie – Tamboer
Overleden in een burgerlijk hospitaal te Mons ten gevolge van een “verslappende koorts”.
Uit Grootloon :
- Hooge Antoine (Christophe)** xx - 1810 – 75^e Linierregiment Infanterie – Fuselier
Overleden te Salamanca (E)
Uit Voort :
- Derwael Jean** 1792 - 1810 – 15^e Linierregiment Infanterie – Jager te voet
Overleden te Pamplona (E) ten gevolge van koorts. Bericht kwam pas 5 jaar later in Voort aan.

2. De overlijdensberichten

Hierna volgen de gegevens uit de burgerlijke stand van de gesneuvelden en de bekendmaking door de militaire overheid. Wie buiten de onderstaande genealogie meer informatie wil over een familie kan altijd verder zoeken op onze website :

<http://daris.be/borgloon-prbs/borgloon-prbs-frm3.htm>

---

1. Lambert Bollis

+ 26 floreal an 11 (16-05-1803) te Lille (Frankrijk), militair hospitaal "l'Humanité", Lambert Bollis, fuselier, 17e (37e) brigade, 2e bataljon, 5e compagnie, 22 jaar, geb. te Borgloon, opgenomen in het hospitaal op 22 floreal an 11 (12-05-1803) en overleden in het hospitaal op 26 floreal an 11 (16-05-1803) ten gevolge van ontstekingskoorts, zoon van Marie Jeanne Bollis

ACTE DE DÉCÈS.

Mairie de Loos

Arrondissement communal de Bapaume

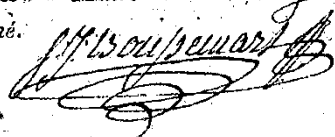
Du *vingt sixième* jour, du mois de *prairial* l'an *ouze* de la République française.

ACTE DE DÉCÈS de *Lambert Bollis* décédé le *vingt six* floreal à une heure de relevée profession de *fusilier de ligne* âgé de *vingt deux* ans, né à *Loos* Département de *La Meuse supérieure* ~~etant à l'hôpital de l'humanité de la ville de Lille~~ *étant à l'hôpital de l'humanité de la ville de Lille* ~~du nord ou il est décédé d'une fièvre inflammatoire~~ *du nord ou il est décédé d'une fièvre inflammatoire*

fil(s) de ~~de Marie Jeanne Bollis~~ *de Marie Jeanne Bollis*

Sur la déclaration à moi faite par le Citoyen *Le qui a été certifié Du maire de* demeurant à ~~profession de~~ *La ville de Lille* qui a dit être ~~d' défunt et par le Citoyen par sa lettre et l'extrait de décès demeurant~~ *d' défunt et par le Citoyen par sa lettre et l'extrait de décès demeurant* ~~profession de porteur de dattes du vingt qui a dit être~~ *profession de porteur de dattes du vingt qui a dit être* ~~d' défunt Et ont signé huit floreal an ouze de la République française~~ *d' défunt Et ont signé huit floreal an ouze de la République française*

Constaté par moi ~~sera approuvé~~ *sera approuvé* Maire de *Loos* faisant les fonctions d'officier public de l'état civil, soussigné.

IRIE DE LILLE,

ARONDISSEMENT.

de la République.

LE MAIRE DE LA VILLE DE LILLE, AU
MAIRE DE

Loot

CITOYEN,

EN conformité de la Loi du 20 Septembre 1792, qui
détermine le mode de constater l'état civil des citoyens,
je vous adresse ci-joint l'Extrait mortuaire du nommé
Lambert, Gollit, âgé de
26. de ce mois à une heure de 9 heures
afin que l'article VI du titre V de la même Loi, reçoive
son exécution.

J'ai l'honneur de vous saluer,

E. Durville
adj.

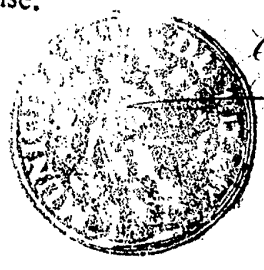
DÉPARTEMENT
DU NORD.
ÉTAT CIVIL.
D É C È S.

MAIRIE DE LILLE,
TROISIÈME ARRONDISSEMENT.

Du Registre aux Actes des Décès de la ville de Lille,
A ÉTÉ EXTRAIT CE QUI SUIT.

Le Citoyen Lambert Bollin fusilier
au 1er Bataillon de la 17^è Brigade
de Ligne, 5^è Compagnie, âgé de
vingt-deux ans
natif de Loos
département de la Meuse-Inférieure,
est entré à l'hôpital Militaire, dit de l'humanité
le vingt-deux floréal de l'an mille
& y est décédé le vingt-six dudit mois,
à la suite de fièvre inflammatoire.

Le Maire de la ville de Lille, certifie l'Extrait ci-dessus
conforme à son original.
Fait au Bureau de l'état civil dudit Lille, le 28
floréal de l'an mille de la République
française.

(Signature)
Maire

B.
M
C
M
E
être

Kwartierstaat van Lambert Bollis

Generatie I : Proband of kwartierdrager

- 1 **Lambert Bollis**, zoon van **Maria Joanna Bollis** (zie 3 op blz. 7).

Fuselier, 17e liniebrigade, 2e bataljon, 5e compagnie, gedoopt op 13-05-1781 te Borgloon (aktenummer: 5,212), overleden op 16-05-1803 te Lille (Frankrijk) op 22-jarige leeftijd (aktenummer: BS-an11-f09). *Overleed op 26 floreal an 11 (16-05-1803) te Lille (Frankrijk), militair hospitaal "l'Humanité", fuselier, 17e (of 37e ?) brigade, 2e liniebataljon, 5e compagnie, 22 jaar, geboren te Borgloon, opgenomen in het hospitaal op 22 floreal an 11 (12-05-1803) en overleden in het hospitaal op 26 floreal an 11 (16-05-1803) ten gevolge van (ontstekings)koorts, zoon van Marie Jeanne Bollis. Zie B.S., Borgloon, an 11, overlijdens, f.9.*

Generatie II : Ouders

3. **Maria Joanna Bollis**.

Kind:

1. m **Lambert Bollis**, gedoopt op 13-05-1781 te Borgloon (zie 1 op blz. 7).

2. Martin Frisson

+ 30-09-1807 te Brussel, militair hospitaal, Martin Frisson, fuselier, 1e compagnie, 3e bataljon, 45e linieregiment, 20 jaar, geboren te Borgloon, opgenomen in het hospitaal op 13-09-1807, overleden in het hospitaal op 30-09-1807 ten gevolge van een "verslappende koorts"

Désigner le nom de la me où est situé l'hôpital ou militaire, séden- u ambulante.

EXTRAIT MORTUAIRE.

COMMUNE de *Bruxelles*^(a)
HÔPITAL *Militaire Sédentaire*

Désigner les prénoms du décédé, le corps ou compagnie dans lesquels il a été enrôlé, s'il était enrôlé en tant que conscrit, dans quelle classe; dans quel canton et le département où il a été enrôlé; s'il est décédé dans un hôpital, ainsi que les prénoms, le nom de la commune, le canton, le département et la classe de celui qui a été enrôlé.

DU registre des décès dudit hôpital a été extrait ce qui suit :

Le Sieur *Martin Frisson*, fuselier, de la 1re Compagnie du 3e Bataillon du 45e Régiment de ligne, âgé de *25* ans

Expliquer le genre de la maladie ou de blessure dont est mort.

natif de *Loos* canton de *Loos* département de *l'Empire* est entré audit hôpital le *13* du mois de *septembre* l'an *1807* et y est décédé le *30* du mois de *septembre* l'an *1807* par suite d'une *fièvre* (c). *typhoïde*

Je soussigné, Économiste dudit hôpital, certifie le présent extrait véritable et conforme au registre des décès dudit hôpital.

Fait à *Bruxelles* le *30* du mois de *septembre* l'an *1807*
Christien

Nous, Commissaire des guerres chargé de la police de l'hôpital de *Bruxelles* certifions que la signature ci-dessus est celle de M. *Christien* Économiste, et que son nom doit y être ajouté.

Fait à *Bruxelles* le *30* du mois de *septembre* l'an *1807*.

Christien

B. On recommande la plus grande exactitude dans les actes de décès. Les prénoms et noms des décédés doivent être recueillis avec attention; ainsi que les lieux de naissance, cantons et départements, les noms et numéros des corps et compagnies; et le tout doit être écrit très-lisiblement et dans l'ordre indiqué à la marge.

Kwartierstaat van Martinus Freson

Generatie I : Proband of kwartierdrager

- 1 **Martinus Freson**, zoon van **Joannes Freson** (zie 2 op blz. 10) en **Maria Catharina** (Catherine) **Coilin** (Collin) (zie 3 op blz. 11).

Gedoopt op 10-09-1787 te Borgloon (aktenummer: 83.5), overleden te (?) Brussel.
Waarschijnlijk is hij ovl. op 30-09-1807 te Brussel, militair hospitaal, fuselier, 1e compagnie, 3e bataljon, 45e lieregiment, 20 jaar, geb. te Borgloon, opgenomen in het hospitaal op 13-09-1807, ovl. in het hospitaal op 30-09-1807 ten gevolge van een "verslappende koorts". Zie B.S., Borgloon, jaar 1807, f.16.

Generatie II : Ouders

2. **Joannes Freson.**

Dagloner, overleden op 29-12-1823 te Hasselt (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 23-04-1828), woonde op 20-02-1811 te Borgloon.

Gehuwd voor de kerk (1) op 25-10-1772 te Borgloon (aktenummer: 4/027) met **Maria Joanna Weyns**.

Overleden op 21-09-1783 te Borgloon (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 20-02-1811, aktenummer: 1783-5/147, brontekst: Echt. van Fresson Jean.).

Gehuwd voor de kerk (2) op 19-01-1787 te Borgloon (aktenummer: 5/015) met **Maria Catharina** (Catherine) **Coilin** (Collin) (zie 3 op blz. 11).

Uit het eerste huwelijk:

1. v **Maria Anna Fresson.**

Spinster, geboren op 11-01-1773 te Borgloon (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 23-04-1828), woont op 23-04-1828 te Borgloon.

Gehuwd op 55-jarige leeftijd op 23-04-1828 te Borgloon (bron: B.S., aktenummer: 33, brontekst: Joannes Haling was wed. van Maria Vansteen die te Borgloon overleed op 23-08-1824.) met **Joannes Halin** (Haling), 57 jaar oud, zoon van **Jacobus Halin** en **Maria Cox**.

Hoefsmid, handwerker (1828), geboren op 05-11-1770 te Horpmaal (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 07-02-1798, brontekst: 28 jaar bij huwelijk.), woont op 05-01-1835 te Borgloon.

2. v **Marie Ode** (Ida) **Freson.**

Spinster, dagloonster, geboren op 30-10-1780 te Borgloon (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 20-02-1811, brontekst: Robert Croes las op op rijksarchief Hasselt: 10-10-1780.), overleden op 03-08-1815 te Borgloon op 34-jarige leeftijd (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 07-01-1829).

Gehuwd op 30-jarige leeftijd op 20-02-1811 te Borgloon (bron: B.S., aktenummer: -, brontekst: Wettiging kind tot Brugmans: Marie Jeanne Freson, geb. te Borgloon op 02-06-1809.) met **Trudo Brugmans**, 30 jaar oud, zoon van **Petrus Brugmans** en **Maria** (Marguerite) **Houbaer**.

Landbouwknecht, dagloner, geboren op 10-02-1781 te Brustem (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 20-02-1811), gedoopt op 06-02-1781 te Brustem (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 23-04-1845), overleden op 17-09-1858 te Borgloon op 77-jarige leeftijd (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 06-12-1866), woonde op 31-12-1856 te Borgloon. *Woonde op 20-02-1811 te Brustem.*

Uit het tweede huwelijk:

3. m **Martinus Freson**, gedoopt op 10-09-1787 te Borgloon (zie 1 op blz. 10).

4. v **Marie Frisson**.

Dagloonster, geboren circa 1790, woont op 21-09-1813 Sint-Truidenstraat te Borgloon.

3. **Maria Catharina** (Catherine) **Coilin** (Collin).

Geboren circa 1765, woont op 21-09-1813 Sint-Truidenstraat te Borgloon. *Woonde op 07-01-1829 nog steeds te Borgloon.*

Uit dit huwelijk: 2 kinderen

3. Henry Groenendaels

+ 30-05-1806 te Alexandrië (Egypte), hospitaal, Henry Grondal, voltigius, 3e regiment lichte infanterie, 2e bataljon, 2e compagnie, nr. 836, geboren te Borgloon, opgenomen in het hospitaal 20-05-1806, overleden in het hospitaal op 30-05-1806, ten gevolge van syfilis,

254 561/1806

EXTRAIT MORTUAIRE.

(a) Désigner le nom de la commune où est situé l'hôpital; désigner aussi si l'hôpital est civil ou militaire, sédentaire ou ambulante.

COMMUNE d' *Alexandrie*
HÔPITAL d' *Alexandrie*

Du registre des décès dudit hôpital a été extrait ce qui suit.

Le Sieur *Henry Grondal* *Hollinois*
au 2e Régiment d'Infanterie
de la 2e Compagnie

(b) Désigner les prénoms et nom du décédé, le corps et la compagnie dans lesquels il servait, s'il était enrôlé volontaire ou conscrit embrigadé, et de quelle classe; dans ce cas, désigner aussi la commune, le canton et le département où il a été enrôlé; s'il était remplaçant, on le désignerait, ainsi que les prénoms, nom, commune, canton, département et classe de celui qu'il remplaçait.

natif de *1804* - canton d' *...* département
d' *la Meuse* est entré audit hôpital le *17* du mois
de *Mai* l'an *1806* et y est décédé le *30* du mois
de *Mai* l'an *1806* par suite de *maladie syphilitique*

(c) Expliquer la nature de la maladie ou de la blessure dont il est mort.

Je soussigné, Économiste dudit hôpital, certifie le présent extrait véritable et conforme au registre des décès dudit hôpital.

Fait à *Alexandrie* le *1er* du mois de *Juin* an *1806*

du Dr Bureau *[Signature]*

Nous, Commissaire des guerres chargé de la police de l'hôpital d' *Alexandrie* certifions que la signature ci-dessus est celle de M. *Dubourquet* Économiste, et que foi doit y être ajoutée.

Fait à *Alexandrie* le *1er* du mois de *Juin* an *1806*

[Signature] *[Stamp]*

N. B. On recommande la plus grande exactitude dans les actes de décès. Les prénoms et noms des décédés doivent être recueillis avec attention, ainsi que les lieux de naissance, cantons et départements, les noms et numéros des corps et compagnies; et le tout doit être écrit très-lisiblement et dans l'ordre indiqué à la marge.

Mairie de Looz

Cite de Deles

maire inférieure

Looz le 20 mai 1808

Extrait mortuaire

Comme D'Alexandrie . . . . . Hospital De l'Alexandrie
 Du Registre Des Dales Du Dit Hospital a l'Extrait Ce que Suit
 Le Citoyen Henry Gecornendael Volontaire au 3e Regiment D'infanterie Legere a West 7e Compagnie
 Mairie De Looz, Canton de . . . . . Departement De la Meuse inf^{ie} Est. Enter au Dit Hospital Le Vingt Cinq Du mois
 De Mai De l'an 1806 de y est Decede Le 30 Du mois De mai l'Age De mille Dix Sept ans
 Je Soussigne Econome Du Dit Hospital Certifie Le present Extrait Veritable Et Conforme au Registre
 Des Lices Du Dit Hospital = Matricule n° 1836

Fait a Alexandrie Le 1er Du Mois De Juin l'an 1806 Signe Dubouquet Nicolas, Le Maire Supérieur est illisible
 Not Commisaire De Juris Charge De La police De l'Hospital D'Alexandrie Certifiant que la Signature
 De l'Acte est Celle De M^r De Bonquet Econome de Juris Du Dit y Est Apptee
 Fait a Alexandrie Le 1er Du Mois De Juin l'an 1806 Signe Albert,
 Ce que J'atteste Conforme au Dit Extrait
 L. H. Darius Regiment

Regiment D'inf^{ie} Legere = Extrait Du Registre De 11 Matricules Du Dit Regiment
 Gecornendael Henry fils De son Mère De Marie De Mathie Dubouquet, Volontaire de Looz, Canton de Looz
 De l'Etat, Departement De la Meuse inférieure Le 62e 1798, Enter au l'Acte Le 17 Ventose an 7
 a l'Hospital de l'Alexandrie au dit, Mort au Dit Hospital Le 30 mai 1806 = l'Acte Les Compagnies
 a l'Hospital De l'Etat Des ind^{es} B. & G Certifie Veritable par nos Membres Composant Le Conseil d'Administration De
 Dit Regiment = l'Acte Le 27 d'Avril 1808 = Signe Githoe, Dubouquet, Bourget & l'Acte l'Acte l'Acte l'Acte l'Acte
 sont Illisibles Ce que J'atteste Conforme L. H. Darius

Kwartierstaat van Henricus Groenendaels

Generatie I : Proband of kwartierdrager

- 1 **Henricus Groenendaels**, zoon van **Renerus Groenendaels** (zie 2 op blz. 14) en **Martha Dumoulin** (alias Mulder, Muller) (zie 3 op blz. 14).

Gedoopt op 24-07-1778 te Borgloon (aktenummer: 4/182), overleden te (?) Alexandrië (Egypte). *Waarschijnlijk overleed hij op 30-05-1806 te Alexandrië (Egypte), hospitaal, 3e regiment, lichte infanterie, 2e bataljon, 2e compagnie, nr. 836, geb. te Borgloon, opgenomen in het hospitaal op 20-05-1806, overleden in het hospitaal op 30-05-1806 ten gevolge van syfilis. Zie B.S. Borgloon, jaar 1808, f10v.*

Generatie II : Ouders

2. **Renerus Groenendaels.**

Geboren circa 1747 (bron: 52 jaar in 1799), overleden op 13-05-1799 te Borgloon (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 18-08-1841, aktenummer: an7-22prair., brontekst: 24 florial an 7, 52 jaar. De aangifte gebeurde op 22 prairial an 7 (10-06-1799), maar Renerus Groenendaels overleed een maand eerder, nl. op 24 florial an 7 (13-05-1799). De aangifte gebeurde door Martin Vreven, 29 jaar, Jean Theodore Groenendaels, 30 jaar en Christiaan Groenendaels 35 jaar, allen wonen te Borgloon. Er werden geen ouders vermeld zijn overlijdensakte.).

Gehuwd voor de kerk op 30-10-1768 te Borgloon (aktenummer: 4/025) met

3. **Martha Dumoulin** (alias Mulder, Muller).

Handelaarster, woont op 16-08-1843 te Borgloon.

Uit dit huwelijk:

1. m **Henricus Groenendaels**, gedoopt op 24-07-1778 te Borgloon (zie 1 op blz. 14).

2. m **Joannes Ludovicus Groenendaels.**

Apotheker, gedoopt op 18-12-1783 te Borgloon (bron: klapper op de parochieregisters, aktenummer: 5/60), overleden op 14-03-1824 te Keulen (D) op 40-jarige leeftijd (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 17-05-1843).

Gehuwd met **Maria Gertrudis Bruchmann.**

Overleden op 13-02-1819 te Keulen (D) (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 17-05-1843).

3. v **Marie Agnes Groenendaels.**

Geboren op 02-06-1786 te Borgloon (bron: B.S., Borgloon, huw.akte 18-08-1841), Gehuwd op 55-jarige leeftijd op 18-08-1841 te Borgloon (bron: B.S., aktenummer: 12) met **Jean Geysen**, 31 jaar oud, zoon van **Dieudonne Augustin** (Deodate) **Geysen** (Ghijsens) en **Maria Catharina Vandermeer.**

Landbouwer, geboren op 11-07-1810 te Tongeren (bron: B.S., Borgloon, woont op 18-08-1841 te Bommershoven.

4. Guillaume Voets

+ 18-02-1809 te Mara (Spanje), Guillaume Voets, dragonder, 20e regiment dragonders, geboren te Borgloon, gedood door de Spanjaarden op 18-02-1809

20e Regiment de Dragons

Vous soussignés Membres Composant le Conseil d'ad^m le Colonel du 20e Rég^t de Dragons, Certifions que le Sr Guillaume Voets Dragon au foudit Régiment, Né le 20e Canton de 1787, Département de la Meuse Inférieure, a été tué par les Espagnols le 18e Février 1809 à l'Affaire de Mara en Espagne.

En foi de quoi Nous avons décerné le présent pour servir de Valeur & de Droit.
à Maastricht le 27e Août 1809

Adenbuijs
1809

De Wey

20e Regiment De Dragons

Nous soussignés Membres Composant le Conseil d'Administration Eventuel Du 20e Rég^t De Dragons, Certifions que le Sr Guillaume Voets Dragon au foudit Régiment, Né le 20e Canton de 1787, Département De la Meuse Inférieure, a été tué par les Espagnols le 18e Février 1809, à l'Affaire De Mara en Espagne.

En foi De quoi Nous avons décerné le présent pour servir de Valeur & de Droit.
à Maastricht le 27e Août 1809

Signé Adenbuijs m^{al} le Col^l Detour & Le Supérieur De Capitaine. Vu par le susd^{it} / le 27e Août 1809

pour certifier conforme l'original
à Paris

5. Martin Burton

+ 26-01-1810 te Madrid , Grand Hopital Temporaire, Martin Burton, fuselier, 2e compagnie, 1e bataljon., 64e linieregiment, geb. Borgloon, opgenomen in hospitaal op 08-01-1810, overleden in hospitaal op 26-01-1810, ten gevolge van koorts.

22
ans.

Extrait d'un acte des décès de l'Hopital de Madrid
Leur a lieu le neuf Decembre mil huit cent dix
Dont le tenor suit

Extrait d'acte de mort

Commune de Madrid

Grand Hopital Temporaire

Le registre des décès de cet Hopital a été extrait ce qui suit.

Le Jour martin Burton fuselier à la Division Compagnies, premier bataillon
Du cinquante quatrième regiment de ligne, natif de Boek, département de la mer du Nord
est entré au dit Hopital, le huit de mois de Janvier 1810 mil huit cent dix à y aller
le Vingt Six de mois de Janvier par suite de maladie

Je Soussigné Directeur du dit Hopital Certifie, Le present Extrait valable & conforme
au registre des décès de cet Hopital: fait à Madrid le Vingt Six Janvier mil huit cent
dix / Signé / La Marque. Nous Commissaire des guerres chargé de la
police de l'Hopital general de Madrid Certifie & La Signature cy dessus est celle
de Monsieur Lamarque Directeur, & foi doit y être ajoutée. fait à Madrid,
le Vingt Six de mois de Janvier 1810 / Signé / Lallemand Nous Soussigné
Membre du Conseil d'ad^m du cinquante quatrième regiment de ligne Certifie
le present Extrait valable & conforme.

Je soussigné Secrétaire de Conseil / Signé / Lirouart.

Pour Extrait conforme à l'original attaché
en double de present registé
Le Maire de Boek
H. Dares

6. Martin Liebens

+ Perpignan (FR), militair hospitaal, Martin Libens, fusilier, 67e linieregiment infanterie, 2e bataljon, 3e compagnie, 24 jaar, geboren te Borgloon, opgenomen in het hospitaal 25-11-1811, overleden in het hospitaal op 07-01-1812.

Extrait des registres de Décès de la Ville de Perpignan
Département de la première circonscription

Le Sept Janvier mil huit Cent Douze à moi procureur sous le titre de la mairie de la Ville de Perpignan, remplissant les fonctions d'officier de l'état civil par délégation de monsieur le maire et Compagnon le Sieur Reynaud Directeur de l'hospice civil de militaires de cette Ville, Lequel m'a déclaré que Martin Liébens fusilier au Régiment d'infanterie de ligne n° 67 - Metallon, 3e Compagnie âgé de vingt quatre ans, natif de Loos, Département de la Haute-Saône, Entré au dit hospice le vingt cinq novembre dernier, y est Décédé le jourd'hui à deux heures du matin et a déclaré Signé avec nous le présent acte, après que lecture en a été faite Signé / Reynault, bedhouk, Republie officier public pour copie conforme au registre, l'officier de l'état civil de Perpignan. Signé / de launay

pour copie conforme à l'état mortuaire attaché au double du présent registre
Le Maire de Loos J.H. de Jans

4 jaar later vinden wij nog een akte betreffende dit overlijden

B.S., Borgloon, jaar 1816, f.2, akte 5

+ Perpignan (FR), militair hospitaal Saint-Jacques, Martin Libens, fuselier, 67e linieregiment infanterie, 2e bataljon, 3e compagnie, nr 7236, 24 jaar, geb. te Borgloon op 31-01-1787, opgenomen in het hospitaal op 25-11-1811, overleden in het hospitaal op 10-01-1812 ten gevolge van koorts, zoon van Pierre Libens en Anna Reynaers. Groot 1,65 m, ingelijfd bij het 67e op 26-07-1809, komende van het 4e linieregiment, werd bij het 4e ingelijfd op 09-11-1808.

N° 968

Extrait mortuaire

Commune de Perpignan
Hôpital militaire de St Jacques

Du registre des décès de dit hôpital à l'écart de St Jacques

Le Sieur **LIGNE**, / mort le / Justice de Camp Régiment d'infanterie
de ligne, 2e bataillon, 3e Compagnie, âgé de vingt quatre ans, natif de Lézard, Canton
de / Département de la mer du Nord, et détaché au dit hôpital le vingt cinq du
mois de novembre l'an 1811, & y est décédé le six du mois de janvier l'an 1812, par
suite de fièvre.

Le Sous-Maire, 1002 ans de dit hôpital, certifie le présent extrait véritable, & conforme au
registre du décès du dit hôpital fait à Perpignan le six du mois de janvier 1812,
/ Signé, Reynault

Monsieur le Commissaire des Guerres chargé de la police de l'hôpital de St Jacques, certifie
que la signature cy dessus est celle de Monsieur Reynault ci-dessus, & que son nom doit être
ajouté. Fait à Perpignan le six du mois de janvier 1812. / Signé, Reynault

L'extrait mortuaire cy dessus concerne le nommé **LIGNE**, / Justice
à la 3e Compagnie du 2e Bataillon, signalé sous le n° 4236 fils de Pierre, & d'Anne Reynault
né le 21 janvier 1787 à Lézard, y domicilié avant son entrée en service, Canton de dit Lézard
Département de la mer du Nord, d'âge de vingt quatre ans, arrivé au Camp
par incorporation le 26 juillet 1811 sortant du 2e Régiment de Ligne où il servait comme
Commit

Conservé de S^t au Roy depuis le 9e Mars, certifie conforme aux registres
métriques de la Commune, le présent extrait véritable, / Signé, Maire
au registre de l'Etat } / Copie conforme au dit extrait attaché au double
Cant de cette Commune } du présent registre, & reçu à Lézard le vingt six du mois
de janvier mille huit cent. Soixante
Le Maire
St Jacques

[Signature]

[Signature]

7. Jean Detrée

+ 12-05-1809, gesneuveld op het veld van eer, (geen plaats), ten gevolge van verwondingen, Jean Detrée, zoon van Jean Herman Detrée en Marie Vranken, geb. te Hasselt op 18-12-1788, 4e regiment lichte infanterie, ingelijfd bij het korps op 22-06-1807, "voltigue" 4e bataljon.

Pas 3 jaar later geeft men vanuit Parijs bericht aan Borgloon.

Acte de décès de Monsieur Jean Detrée fils de Jean Herman & Marie Vranken
dont le décès est annoncé au double du présent registre par avertissement le 16 May 1809
à la Mort

4e Régiment d'infanterie légère

Les Soussignés Membres du Conseil d'Administration, Certifient que le Monsieur Detrée / Jean /
fils de Jean Herman & Marie Vranken, né le 18 Décembre 1788, à Hasselt, Canton de Hasselt
Département de la Meuse inférieure, Colonel de l'an 1806, arrivé au Corps le 22 Juin 1807
Voltigeur au 4e Bataillon est mort au Champ d'Honneur, le 12 May 1809 par
Suite de blessures par le 2 May 1809. Signé Leob. Corp. Merck. Major Chef de B.
de la Meuse, le par Hon. Sous inspecteur aux Releve. inspecteur de l'Etat Regiment
Signé M. de la Meuse pour l'Etat Conformé à la copie annexée au Double du présent registre
E. Marie
J. H. D. de la Meuse

8. Antoine Moumal

+ 14-02-1814 te Veere (NL), in het militair hospitaal, Antoin Momail, 26 jaar, pionier, 1e bataljon pioniers (coloneaux), geboren te "Loo" departement van de Beneden Maas,

Extrait d'un acte de décès inscrit au présent. Registré en exécution de l'article
du Code Civil dont l'original est attaché au double du présent registre
Département des Bouches de l'Escaut
Mairie de Veere
Mairie de Veere
Extrait des registres des actes de décès
de la ville de Veere
Il en est fait deux qu'on a le Quatrième du mois de février le 1er jour de l'année 1814

En l'hospitaal militaire de cette ville est Decedé. ANT. OIN. M. O. M. A. I. L. pionier au régiment
Métallurges de pionniers. Colonelné âgé de vingt six ans, natif de l'île. Département de la Meuse
inscrivant domicile à Veere. Conformément au registre de l'acte. Sur papier blanc par
l'officier de l'état civil soussigné. Le même officier de l'état civil est Signé
H. Schabden
Extrait conforme à l'original attaché au double du présent registre. L. H. Schabden

9. Lambert Bolkaers

+ 28-01-1814 te Saarlouis (D), burgerlijk hospitaal, Lambert Bolkas, 23 jaar, fusilier, 5e compagnie, 6e bataljon, 76e linieregiment infanterie, geboren te "Boriclos" kanton Borgloon, opgenomen in het hospitaal op 13-01-1814, overleden in het hospitaal op 28-01-1814, ten gevolge van koorts

Copie d'un acte de mortuaire inscrite au present registre en execution de
 l'article 80 du Code Civil
 Département de la Moselle
 Commune de Saarlouis
 Hospice Civil

Extrait mortuaire
 Commune de Saarlouis

Hospice Civil

68
 Du registre des décès de cet hospice, a été extrait ce qui suit
 Le Sieur **BOLKAERS** décédé / âgé de Vingt trois ans fusilier a la Compagnie
 Compagnie de Ligne de Matillon, du sixième Régiment d'infanterie de ligne
 n° 76 des Boriclos, Canton de Saarlouis Département de la Moselle, est entré au dit hospice
 le premier du mois de Janvier l'an VIII, & y est Decédé le Vingt huit du mois de Janvier
 l'an VIII par suite de fièvre
 Je Soussigné, Secrétaire de cet hospice, certifie le present extrait véritable & conforme
 au registre de cet hospice
 fait a Saarlouis le Vingt huit Juillet 1814 / Signé / J. M. Lombard
 Membre Commission de l'Etat Civil de la police de cet hospice de Saarlouis certifiant
 que la Suppléant de l'Etat Civil est celle de M. Lombard Secrétaire, & que par tout y est approuvé
 fait a Saarlouis le premier Août 1814 / Signé Wintgen
 Pour extrait conforme de son registre d'Etat Civil par devant le Juge
 du Vingt cinq Août, mil huit cent quatorze / M. de la Roche
 S. H. de la Roche

10. Jean Groenendaels

+ Mons, burgerlijk hospitaal, Jean Groenendaels, tamboer, 146e linieregiment, 2e bataljon, 3e compagnie, 21 jaar, geboren te Borgloon 13-01-1792, opgenomen in het hospitaal op 12-05-1813, overleden in het hospitaal op 27-05-1813, ten gevolge van een "verslappende koorts" (adynamique), zoon van Jean Groenendaels en Catharine Benadt.

S. H. J. J. J.

Extrait mortuaire

Commune de Mont
Hospitaal Civil

N° 813.

De Registreur des décès du dit hospitaal a été instruit de que suit
Le Sieur GROENENDAELS Jean / Tambour au 146e Régiment de ligne,
2e bataillon, 3e compagnie. âgé de vingt un ans, natif de Soignies, Canton de Namur, Département
de la Meuse inférieure est entré au dit hospitaal le premier du mois de May l'an 1813, & y
est mort le vingt sept du mois de May l'an 1813 par suite de fièvre adynamique
Les Docteurs ecclésiastiques du dit hospitaal certifient le présent extrait mortuaire & conformément
au Règlement des décès du dit hospitaal

Fait à Mont le 28 du mois de May 1813 Signé: / Scriet
Nous Commissaires des Juges chargé de la police du dit hospitaal de Mont certifions
que la signature susdite est celle de Mr Scriet ecclésiastique, & que susdit y
est apposée.

Fait à Mont le 28 du mois de May 1813 / Signé / Rivier

Donné Copie conforme au dit extrait, attaché au double du
présent registre, le 28 du mois de May l'an 1813
mil huit cents treize

Maire
S. H. J. J. J.

Le présent mortuaire cy dessus concerné le nommé Groenendaels / Jean / né à
Soignies le trente premier mil sept cent quatre vingt deux fils de Jean Groenendaels, &
Catharine Benadt
Ce que j'atteste

Maire S. H. J. J. J.

HOOFDSTUK 2

1. De Loonse gesneuvelden en hun regimenten

5. **Lambert Bollis** 1781 – 1803 22 jaar – 17e Linierregiment Infanterie – Fuselier – Batavië

Overleden in het Militair Hospitaal te Lille (Fr) van een ontstekingskoorts

6. **Martin Frisson** 1787 – 1807 20 jaar – 45^e Linierregiment Infanterie- Fuselier – Brugge

Overleden in het Militair Hospitaal te Brussel aan een “verslappende koorts”

7. **Henry Groenendaels** 1778 – 1806 28 jaar – 3^e Regiment Lichte Infanterie

Overleden in het Militair Hospitaal in Egypte ten gevolge van syfilis

8. **Guillaume Voets** xx – 1809 - 20^e Regiment Dragonders

Gedood door de Spanjaarden te Mara bij Zaragossa (E)

9. **Martin Burton** 1785 – 1810 25 jaar - 64e Linierregiment Infanterie – Fuselier

Overleden in het Grand Hôpital Temporaire te Madrid (E) ten gevolge van koorts

10. **Martin Liebens** 1787- 1812 25 jaar – 67e Linierregiment Infanterie – Fuselier

Overleden in het Militair Hospitaal te Perpignan (Fr)

11. **Jean Detrée** 1788 – (1809) 1812 24 jaar - 4e Regiment Lichte Infanterie- Voltigeur

Gesneuveld op het veld van eer. Pas 3 jaar later bericht ontvangen vanuit Parijs.

12. **Antoine Moumal** 1788 – 1814 26 jaar - 1e Bataljon Pioniers (Coloneaux)

Overleden te Veere - Zeeland (NL)

13. **Lambert Bolkaers** 1791 – 1814 23 jaar - 76^e Linierregiment Infanterie-Fuselier

Overleden in een burgerlijk hospitaal te Saarlouis (D) ten gevolge van koorts.

- 10. Jean Groenendaels** 1792 – 1816 24 jaar – 146^e Linierregiment Infanterie – Tamboer

Overleden in een burgerlijk hospitaal te Mons ten gevolge van een “verslappende koorts”.

Uit Grootloon :

- Hooge Antoine (Christophe)** xx - 1810 – 75e Linierregiment Infanterie – Fuselier

Overleden te Salamanca (E)

Uit Voort :

- Derwael Jean** 1792 - 1810 – 15e Linierregiment Infanterie – Jager te voet

Overleden te Pamplona (E) ten gevolge van koorts. Bericht kwam pas 5 jaar later in Voort aan.

2. De “conscriptie” en de “levée”

Eerst een woordje uitleg over hoe men in het leger van Napoleon Bonaparte terecht kon komen. Bij het inlijven van de Zuidelijke Nederlanden bij de Republiek Frankrijk in 1795 vielen onze streken ook onder de indeling in departementen en alle wettelijke gevolgen daarvan.

Eén daarvan was de toepassing van de “conscriptie”, wat wil zeggen “op een lijst zetten”. De wet voorzag dat elke mannelijke burger tussen zijn 20ste en 25ste kon opgeroepen worden om militaire dienst te vervullen. De gemeenten moesten deze conscriptielijsten opstellen en elk jaar werden er 5 lijsten opgesteld. Wie dat jaar 21 werd belandde op lijst 1, wie 22 was op lijst 2 enz. tot lijst 5 met de 25 jarigen. Ieder jaar legde men de getalsterkte vast en om daaraan te komen was men gedurende vijf jaar oproepbaar. De jongsten, dus lijst 1, waren in ieder geval oproepbaar maar om aan het gewenste aantal te komen werd er verder geput uit degenen die al een jaar ouder waren en zo verder. Gedurende vijf jaar was er dus een mogelijkheid dat je opgeroepen werd.

In onze streken werd er tijdens het Oostenrijks en Hollands bewind uitsluitend met vrijwilligers gewerkt, ook werd het nog als een soort vazalplicht gezien ten opzichte van de koning. De leiding was ook meestal in handen van edelen. Maar de massale nood aan troepen van de Fransen leidde tot de invoering van dienstplicht, iedereen was soldaat. Het was die mobilisatie die aanleiding gaf tot een opstand, de Boerenkrijg genoemd. Maar de ongeoefende opstandelingen werden in 1798 te Hasselt verslagen. In 1799 werd de loting bij wet vastgelegd om op die manier tot de vereiste contingenten te komen.

In het recruteringsysteem kan men twee duidelijke momenten onderscheiden :

- “conscriptie”; of het opmaken van de lijsten van de wervingsreserve
- “levée” ; de oproeping

Deze laatste valt dan ook weer in twee fasen uiteen, de “voorbereidende werkzaamheden (désignation, keuring ...) en de “inlijving” (begeleiding naar de corpsen ...)

Napoleon werd in 1799 deel van het triumviraat van consuls en in 1802 uitgeroepen tot “Consul voor het leven”. In 1804- 1814/15 is het de tijd van het keizerrijk en de zogezegde “bevrijding” door Napoleon van alle Europese despoten.

De conscriptie wordt soms verward met de “loting” wat niet hetzelfde is en die pas later is ingevoerd. Een klas van een jaar was dikwijls bepaald op 200.000 soldaten die door de departementen en prefecten bij de lokale overheden moesten worden opgehaald. Dat was in de 18de eeuw niet evident omdat er weinig gegevens waren om de getalsterkte van een klas te bepalen.

Men kon wettelijk een “remplaçant” zijn plaats laten innemen, maar die moest door de militaire overheid aanvaard worden. Indien hij niet voldeed had de dienstplichtige 10 dagen om een andere te vinden. Het werd toen schering en inslag om telkens ongeschikte kandidaten te vinden wat een grote vertraging in de conscriptie meebracht. Een plaatsvervanger aanbieden kostte bovendien ook nog 100 francs maar door 300 francs te betalen kon men zijn dienstplicht afkopen.

3. De conscripties van 1798 tot 1814 – een onstilbare honger naar rekruten

De lokale overheden werkten ook niet echt mee en als de “conscriptie” al moeilijk was dan was de “levée” nog een grotere ramp. De overheid beschikte niet over middelen om die opgeroepen naar hun kazerne te begeleiden. Er was veel desertie zodat de conscripties van 1798 en 1799 voor de helft mislukten. Er werd in 1799 beslist een extra réserve van 30.000 soldaten op te richten. Tegelijk werden de dienstweigerers door “colonnes mobiles” opgejaagd.

Voor de conscripties van 1800 en 1801 werden er al bevolkingstellingen gebruikt om de sterkte van de “classe” te bepalen. De verdeelsleutel was één rekrut per 900 inwoners.

Tussen 1799 en 1802 is Napoleon nog erg modest en schommelen de conscripties tussen 30.000 en 40.000 man per jaar. Maar de vorige klasse wordt wel niet ontbonden. De effectieven van het leger schommelen dan rond de 250.000 manschappen waarvan 130.000 in Duitsland, 40.000 in Genua en 60.000 in Piëmont.

Van toen af kwam er een regelmaat in de “levées” en werd er telkens een dubbele levée opgeroepen, dit om het reserve contingent op peil te houden.

Op het einde van 1803 werd er nog een “levée extraordinaire” in het leven geroepen, namelijk tot het vormen van compagnies “Voltigeurs”. Tot dan was de minimum lengte 1m598 maar nu werden er ook mannen goed bevonden tot minimum 1m544. De meesten die vroeger werden afgekeurd op basis van lengte werden nu opgeleid als scherpschutters. Zij maakten deel uit van de Lichte Infanterie en werden vooruitgestuurd om de bevelhebbers van de tegenpartij uit te schakelen. (Jean Detrée van Borgloon was een Voltigeur.)

In deze periode is er een progressieve stijging van de levées met 60.000 in 1803 en 65.000 in 1804. In 1805 worden 80.000 man opgeroepen met nog eens 100.000 extra, opgeroepen uit vorige klassen. Opnieuw in 1805 worden er nog 80.000 extra man opgeroepen, vooruitlopend op de klas van 1806. Nu is het hek van de dam en ook in 1806 en 1807 roept men opnieuw 80.000 man op van de volgende klassen.

Tegelijk stijgt ook het effectief aan troepen op campagne dat nu 400.000 man overschrijdt in 1805 en progressief blijft stijgen. Niettegenstaande dit is het aantal troepen op het slagveld eerder constant, 70.000 man vechten in Austerlitz in 1805, en 80.000 in Friedland in 1807. Dit is het gevolg van de grote afstanden tussen slagveld en garnizoenen en de lange bevoorradingslijnen. Het aantal manschappen dat op het slagveld staat in Friedland staat in schril contrast tot het aantal troepen van 300.000 man verspreid over Duitsland.

Eénmaal men deel uitmaakte van een conscriptie behoorde het aan de lokale autoriteiten om de kandidaten aan te duiden en de uitzonderingen te evalueren. Vanaf de “conscriptie” van 1805 werd de “tirage à sort” of “loting” als enige wettelijke werkwijze aanvaard. Daarbij ontnam men de lokale autoriteiten de keuze van de modaliteiten. Hoe ging men tewerk bij deze 'loting'? Men stak in een urn evenveel genummerde biljetten, als er conscripts waren, gehouden om aan de 'désignation' deel te nemen. Het nummer, dat elke “conscript” getrokken had, bepaalde zijn rang in de oproepvolgorde. Een blanco nummer stelde hem vrij van dienstplicht.

Vanaf de vorming van de "Grande Armée" bij de verzameling in Boulogne voor de afgelaste invasie van Engeland in 1805 tot in 1807 waren de verliezen opgelopen tot 285.000 man, waarvan 35.000 doden, 150.000 gekwetst en 100.000 gestorven van uitputting en ziekte. Verschillende van de Loonse doden zijn gestorven in een hospitaal, soms ook met de vermelding dat ze stierven aan een ziekte.

Het enthousiasme te lande is intussen sterk verminderd en de Départements hebben het alsmaar moeilijker om de conscripts uit te voeren. "*Un préfet qui ne fait pas-marcher la conscription ne peut mériter la confiance impériale*" wordt aan de prefecten gestuurd door de minister van oorlog.

In deze periode gaat Napoleon het land tot het uiterste uitputten. In 1808, ongeacht de vooruitgeschoven lichte in 1807 telt de levée 240.000 supplementaire conscripts waarvan 80.000 opgeroepen van vorige klassen, 80.000 van 1809 en 80.000 van 1810. De oorlog in Spanje die al ononderbroken duurt sinds 1808 absorbeert constant 250.000 man. Tegelijk begint in 1811 de voorbereiding voor de invasie van Rusland in 1812.

Vanaf 1809 komt er wel een afzwakking in de opeisingen. Dit zijn de gloriejaren van het Rijk en gans Europa met uitzondering van Engeland is bijna onderworpen en er is ook het huwelijk met Josephine van Oostenrijk.

In 1809 worden er slechts 35.000 opgeroepen en in 1810 is er geen levée.

In 1811 heeft Napoleon zich de illusie waar gemaakt dat hij Rusland ook op de knieën kan krijgen en begint de voorbereidingen met een levée van 340.000 man.

De totale effectieven die in 1806 nog 600.000 man waren zijn in 1812 gestegen tot meer dan een miljoen.

De raid op Rusland overtreft de 400.000 man waarvan er reeds 150.000 zijn gesneuveld voor de aankomst in Moskou. De stad is echter volledig platgebrand en er rest Napoleon geen vijand om tegen te vechten. Zijn terugtocht over dezelfde weg, reeds leeggeplunderd op de heenweg en door de tactiek van de "verschroeide aarde" de oorzaak dat hij met nog slechts 30.000 man de Berizina overtrekt.

Nu breken de zwarte tijden aan voor de conscripts. In 1813 worden maatregelen genomen om de klassen van 1814 en 1815 op te roepen en in de klassen van voorgaande jaren gaat men zelfs terug tot 1803. In totaal telt deze levée 700.000 man, waarvan 2/3 onder de 20 jaar is.

Troepen moeten nog altijd gestationeerd blijven in Spanje, Italië of Holland en buiten die telt de Grande Armée 550.000 man in 1813. Maar door de slechte opleiding en de onervarenheid zijn de verliezen enorm. Een campagne in Saksen kan Napoleon nog aanvagen met 360.000 soldaten. Bij de slag in Leipzig heeft hij nog 135.000 actieve soldaten op het slagveld maar na de nederlaag kunnen er slechts 80.000 de Rijn terug oversteken. De helft verlaat nu zelfs de rangen. Een tyfus epidemie maakt dan ook nog 40.000 slachtoffers.

In 1814 kan hij slechts 60.000 man verzamelen om Frankrijk te redden van een invasie door de coalitie.

Na zijn ontsnapping van Elba vindt hij zijn trouwe soldaten uit Spanje terug en belangrijke garnizoenen van de Elbe, de Oder en de Baltische Zee. Deze troepen waren omsingeld in 1814 en konden niet deelnemen aan de redding van Frankrijk. Nu kan de keizer ze terug verzamelen, in totaal 290.000 man, waarvan 120.000 in België. Hij komt naar Waterloo met 74.000 man.

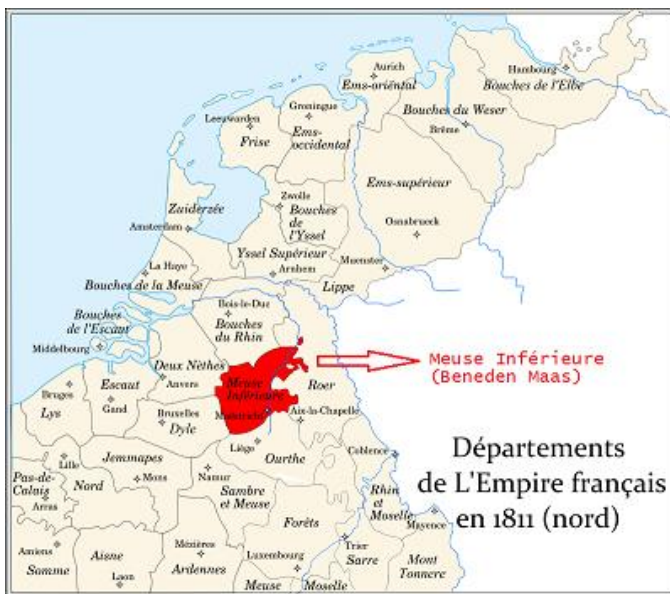
Dit is uiteindelijk alles wat hem rest van de 2.400.000 conscripts die zijn opgeroepen voordien. Het totaal aan verliezen wordt geschat op 1.000.000 tussen 1792 en 1800, en van 1804 tot 1815 op 1.700.000. Dit is een indrukwekkend aantal als men dat vergelijkt met de totale Franse bevolking die toen 30 miljoen bedroeg.

Bronnen : Olivier Van Rode - Organische groei van een recruteringsysteem, zijn conceptueel kader en zijn praktische uitvoering.

Scriptie voorgelegd aan de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, voor het behalen van de graad van Licentiaat in de Geschiedenis. Academiejaar: 1995-1996 Universiteit Gent (<http://www.thesis.net/index.html>)

Eric Denis – Auteur et cartographe - <http://eric-denis.wifeo.com/les-armees-de-napoleon.php>

4 . Onze contreien : Département Beneden-Maas

Bron : <https://nl.wikipedia.org/wiki/Beneden-Maas>

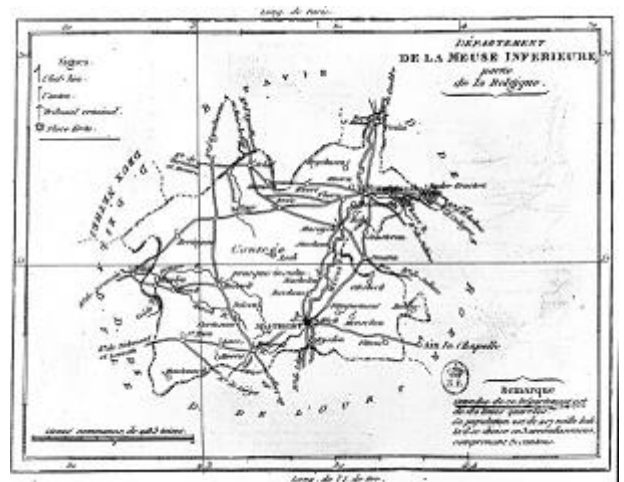
Op een totale bevolking van ongeveer 40 miljoen inwoners in het grote rijk van Napoleon waren er 24 miljoen oproepbaar voor een conscriptie (anno 1812)

Van een klas voor een bepaald jaar waren er ongeveer 250.000 oproepbaar (1 op 100), maar er waren heel wat redenen om vrijstelling te krijgen, o.a. getrouwd, gestalte ...

Het uiteindelijke contingent aan conscripts was ongeveer 50% of 125.000. Het departement Beneden-Maas moest door de band tussen 2000 en 3000 mannen leveren waarvan er uiteindelijk 1000 à 1500 werden goed bevonden voor de dienst.

Bron: http://www.napoleon-series.org/research/abstract/military/army/france/c_conscription.htm

In 1794 werd dit Departement gecreëerd waaronder ook het Prinsbisdom Luik viel, met inbegrip van het Graafschap Loon. Hoofdstad was Maastricht en ging noordelijk tot Venlo en Roermond, westelijk tot Beringen en Herk en in het zuiden tot Tongeren.

14. Het Napoleontische leger

Het leger bestond uit :

CAVALERIE - 70 Regimenten met de

- **Kurassiers** - 17 Regimenten
Zwaar bewapende en geharnaste (kuras) ruiters. Afgeleid van de vroegere ridders te paard en vergelijkbaar met de huidige tankdivisies.

- **Dragonders / Carabiniers** - 30 Regimenten
Reden te paard maar vochten afgestegen. Bedoeling was om snel verplaatsbare infanterie te hebben.

- **Huzaren** - verkenners - 14 Regimenten.
De naam leidt naar de vermaarde Hongaarse ruiters. Ze waren licht bewapend en ingezet als snelle verkenners.

- **Lansiers** – 9 Regimenten

Waren uitgerust met lange lansen en droegen pistolen en een sabel. Voornamelijk de Poolse Regimenten in de Grande Armée.

INFANTERIE : 156 Regimenten

- **Linie-Infanterie** :

- /Fuseliers - gewerschutters, de hoofdmoot van het voetvolk.
- /Grenadiers - granaatwerpers, speciaal geselecteerd op hun kwaliteit om zware granaten met brandende lont weg te werpen tijdens een aanval. Hun hoofddekseel was niet breedgerand maar hoger om niet in de weg te zitten.

- **Lichte Infanterie** : 37 Regimenten

- /Chasseurs -verkenners, geselecteerd uit jagers en houtvesters, vandaar de naam "Jagers".
- /Carabiniers – bewapend met een kort geweer met bajonet. Vergelijkbaar met de bereden karabiniers die afstegen om te vechten.
- /Voltigeur - scherpshutters – geselecteerd tussen de afgekeurde rekruten wegens een te kleine gestalte. Deze scherpshutters moesten de bevelhebbers van de tegenpartij uitschakelen.

- **Artillerie** : kanonniers
- **Keizerlijke Garde** : elite; 1250 ervaren veteranen met eigen Infanterie en Cavalerie
- **Ingenieurs** : pontonniers of bruggenbouwers

Het aantal regimenten hier opgegeven is het totaal tussen 1792 en 1815, waarvan sommige “latere” werden samengesteld uit “overschotten” van vorige.

De kleurrijke uniformen waren nodig om de bevelhebbers vanop afstand hun eigen troepen van de vijand te onderscheiden. Iedere natie had zijn eigen kleuren. Binnen eenzelfde leger waren de uniformen verschillend per eenheid, ook weer om de leiding een overzicht te geven waar bepaalde troepen zich bevonden ten opzichte van andere.

15. De Napoleontische oorlogen (1792-1815)

Om een idee te hebben in welke omstandigheden de Loonse conscripts terecht kwamen moeten we de lijst van de Napoleontische oorlogen erbij nemen. Deze wordt ingedeeld volgens de coalities die tegen hem streden.

1. **Oorlog van de 1ste Coalitie 1792-1797** : oorlogsverklaring aan Oostenrijk en Pruisen. België wordt ingelijfd bij Frankrijk, Nederland wordt de Bataafse Republiek. Versloeg ook de Oostenrijkers en de Italianen.
2. **Expeditie naar Syrië en Egypte 1798-1801** : Napoleon zat vast in Egypte en de Europese mogendheden profiteerden van zijn afwezigheid.
3. **Oorlog van de 2de Coalitie 1799-1802** : campagnes te Italië, Zwitserland, Nederlanden en Duitsland. Eindigt met een vrede met de Engelsen.
4. **Oorlog van de 3de Coalitie 1805-1805** : Napoleon concentreert 150.000 troepen voor de invasie van Engeland maar op zee wordt zijn vloot verslagen te Trafalgar. Hij wendt dan het steven naar Oostenrijk en wint daar zijn grootste veldslag te Austerlitz.
5. **Oorlog van de 4de Coalitie 1806-1807** : Pruisen treedt toe tot de coalitie. In Jena verslaat hij de Pruisen en Russen en controleert het Oosten tot aan de Russische grens.
6. **Oorlog op het Schiereiland 1807-1814** : naar Spanje en Portugal (inval Wellington)
7. **Oorlog van de 5de Coalitie 1809-1809** : Oostenrijk wordt definitief verslagen. Hij controleert nu de Zwitserse Confederatie, de Bataafse Republiek, de Rijnbond, het Hertogdom Warschau en heeft familieleden op de troon in Italië, Napels, Westfalen en Spanje.
8. **Oorlog tegen Rusland 1812-1813** : met 600.000 man werd richting Moskou getrokken maar door de strategie van de “verschroeide aarde” bleef hem niets anders over dan uit een platgebrand Moskou te vertrekken. Op de terugtocht stierven 275.000 man en werden er 200.000 gevangen genomen. Hij trok de Berezina over met nog 30.000 soldaten.

9. **Oorlog voor de bevrijding van Duitsland 1813-1813** : campagnes die eindigen met gedwongen wapenstilstanden ten nadele van Frankrijk.
10. **Oorlog voor de bevrijding van Frankrijk 1813-1814** : start met de overschrijding van de Rijn en de bevrijding van Parijs door de coalitie.
11. **De 100 dagen 1815-1815** : laatste slag is die te Waterloo
12. **De Maritieme oorlogen 1792-1815** : grotendeels tegen de Engelsen (Ierland, Turkije, Italië, Indië)

Bron : http://www.napoleon-series.org/military/c_listings.html